676/03

Den 7. juli 2003 blev i sag nr. 59.651:

xxxx xxxxx xxxxx xxxxxxxxxxx
xxxxxxxxx
xxxx xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxx xxx xx xxx
xxxx xxxxxxxxx x

mod

Pen-Sam Liv
forsikringsaktieselskab
Jørgen Knudsens Vej 2
3520 Farum

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Boet efter afdøde, der havde personforsikringer i Pen-Sam Liv forsikringsaktieselskab, klager ved dets advokat over, at selskabet har afvist at udbetale erstatning i henhold til de af afdøde tegnede personforsikringer.

Klagernes advokat har i skrivelse af 16/10 2002 til nævnet anført:

"Tvisten drejer sig om, hvorvidt min klient har ægtefællerettigheder i henhold til en af den afdøde ægtefælles to pensionsordninger i Pen-Sam Liv. Jeg er ikke i besiddelse af pensionsaftalerne, men Pen-Sam Liv har i skrivelse af 12.06.2001 til min klient redegjort for den afdøde ægtefælles livsforsikringsforhold.

Som det fremgår af redegørelsen, har afdøde fra 1990 været omfattet af to pensionsordninger. Det understreges, at skiftet fra den ene ordning til den anden ordning alene skyldes overenskomstmæssige forhold, idet afdøde i 1998 efter en kort uddannelsesorlov fik ændret stillingsbetegnelse fra sygehjælper til social- og sundhedsassistent.

Med skrivelse af 05.09.2001 til min klient meddelte Pen-Sam Liv bl.a., at retten i henhold til pensionsordningen for social- og sundhedsgrupper var bortfaldet, da der er årsagssammenhæng mellem lidelser der bestod på tidspunktet for optagelsen i seneste pensionsordning pr. 01.09.1998 og dødsfaldet i år 2001. Da L.K. er afgået ved døden indenfor to år efter optagelsen i pensionskassen, henholder Pen-Sam Liv sig til forsikringsaftalens karenstidsbestemmelse.

På min klients vegne gøres det gældende, at min klient må være berettiget til erstatning i henhold til en af de to forsikringsordninger, idet hun, bortset fra denne korte uddannelsesorlov i 1998, har arbejdet uafbrudt som sygehjælper/sundhedsassistent fra 1990 til april 2000."

Selskabet har i skrivelse af 6/11 2002 til nævnet redegjort for sagen således:

"**Sagsfremstilling**

Pensionsordningen af 01.04.90

L.P.K. blev som led i ansættelsesforhold som hjemmehjælper optaget i Pensionsordningen af 01.04.90 den 01.04.1990. Medlemmet blev i perioden fra februar 1998 til august 1998 omskolet til social- og sundhedsassistent, og der blev i denne periode ikke indbetalt pensionsbidrag til ordningen. Medlemmet gik over til præmiefri forsikring den 01.09.1999 jf. § 23 i forsikringsbetingelserne. Efter ændring til præmiefri forsikring beregnes ydelserne alene på grundlag af de allerede indbetalte pensionsbidrag efter fradrag af omkostningerne til den præmiefri dækning. Samtidigt bevares kun ydelserne invalidepension og alderspension. I forbindelse med medlemmets dødsfald den 10.05.2001 vurderede vi, at medlemmets erhvervsevne havde været varigt nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne i ethvert erhverv med virkning fra sygemeldingstidspunktet den 17.04.2000 og udbetalte den 31.10.2001 invalidepension til dødsboet.

Pensionsordningen for social- og sundhedsgrupper

På grund af omskoling til og ansættelse som social- og sundhedsassistent blev L.P.K. omfattet af en anden overenskomst og derfor optaget i Pensionsordningen for social- og sundhedsgrupper den 01.09.1998. I forbindelse hermed modtog medlem-

met optagelsesmateriale, herunder vedlagte pjece, Din arbejdsmarkedspensionsordning, hvoraf fremgår (side 7), at der kan være mulighed for at overføre en tidligere ordning til en eksisterende ordning.

Hvis medlemmet havde valgt at overføre den tidligere ordning, kunne karenstiden i § 23 være bortfaldet. [må rettelig være § 28]

Medlemmet blev sygemeldt den 17.04.2000 og fratrådte den pensionsgivende stilling den 30.09.2000. Hun var således ikke erhvervsdygtig i 2 år efter optagelsen i ordningen. Medlemmet blev herefter præmiefri dækket indtil 30.09.2001 i medfør af § 21 i forsikringsbetingelserne.

Vi undersøgte efter dødsfaldet, om medlemmet efter fratrædelsen var berettiget til en helbredsbetinget ydelse i Pensionsordningen for social- og sundhedsgrupper, og om pensionsordningens karenstidsbestemmelse skulle bringes i anvendelse. Det fremgår af de lægelige oplysninger i sagen, at medlemmet ikke var rask på optagelsestidspunktet i 1998. Vi vurderede, at der var årsagssammenhæng mellem lidelser som bestod på optagelsestidspunktet den 01.09.1998 og nedsættelsen af erhvervsevnen. med 2/3 pr. 17.04.2000. … Medlemmet var således omfattet af karenstidsbestemmelsen, og de indbetalte bidrag blev tilbagebetalt med tillæg af renter i henhold til § 23 i forsikringsbetingelserne.

FOA-gruppeliv
Pen-Sam Liv administrerer også Forbundet af Offentligt Ansattes gruppelivsforsikring. Medlemmet var fortsat dækket af denne gruppelivsforsikring, da hun betalte kontingent på dødsfaldstidspunktet. Gruppelivsforsikringen bliver udbetalt, hvis medlemmet ikke er dækket af en anden gruppelivsforsikring, som led i et ansættelsesforhold, eller hvis dækningen i den anden gruppelivsforsikring er mindre. Gruppelivssummen blev den 07.08.2002 udbetalt til medlemmets ægtefælle.

Det videre forløb
Med brev af 28.09.2001 bad afdødes ægtefælle om en nærmere redegørelse for afgørelsen. Vi revurderede afgørelsen, men fandt ikke grundlag for at ændre den. Den

31.10.2001 blev der udbetalt invalidepension fra Pensionsordningen af 01.04.90 samt tilbagebetalt de indbetalte bidrag til Pensionsordningen for social- og sundhedsgrupper med renter til boet. Endvidere fik afdødes ægtefælle en nærmere redegørelse for afgørelsen.

Ved brev af 29.05.2002 fra advokat E.G.-N. blev Pen-Sam Liv bedt om oplysninger om baggrunden for, at afdøde i 1998 blev overført til anden pensionsordning, samt om det blev bestridt, at afdøde ikke havde udtrykt ønske om ændring af sin pensionsordning. Endvidere om det blev bestridt, at Pen-Sam ikke har givet afdøde nogen oplysning om de mulige konsekvenser af ændringen, hvis hun på ændringstidspunktet led af en alvorlig sygdom.

Pen-Sam Liv gjorde ved brev af 14.06.2002 advokaten opmærksom på, at det er overenskomstbestemt, hvilken pensionsordning medlemmet er omfattet af, og at hun i forbindelse med optagelsen i Pensionsordningen for social- og sundhedsgrupper modtog optagelsesmateriale, hvoraf de særlige forhold ved optagelsen fremgår.

Forsikringsbetingelser

Medlemmet var ved sin død omfattet af to pensionsordninger i Pen-Sam Liv, Pensionsordningen af 01.04,90 som præmiefri forsikring samt Pensionsordningen for social- og sundhedsgrupper, hvor medlemmet var omfattet af karenstidsbestemmelsen. Det bemærkes, at de to pensionsordninger er helt uafhængige af hinanden og har forskellige forsikringsbetingelser.

Det følger af den overenskomst på arbejdsmarkedet, som danner grundlag for optagelse i arbejdsmarkedspensionsordningen i tilknytning til ansættelsen, at den enkelte ansatte er både berettiget og forpligtet til at være omfattet af den bestemte pensionsordning.

Ægtefællepension

Pensionsordningen af 01.04.90 Pensionsordningen indeholdt som udgangspunkt ikke ægtefællepension. Der blev fra 01.10.1998 indført valgfri ægtefællepension og i den forbindelse fremsendt valgmateriale til medlemmet. Det bemærkes, at et eventu-

elt valg først ville være gældende fra førstkommende indbetaling af pensionsbidrag. Medlemmet tilvalgte ikke valgfri ægtefællepension, og der var i øvrigt ingen indbetalinger til pensionsordningen, efter medlemmet gik på uddannelsesorlov i februar 1998.

Pensionsordningen for social- og sundhedsgrupper
Pensionsordningen indeholdt fra optagelsen ægtefællepension, som var valgfri, således at medlemmet kunne vælge den fra. Medlemmet fravalgte ikke ægtefællepensionen.
…
Karenstidsbestemmelser
Karenstidsbestemmelser går ud på, at der i en bestemt periode fra optagelsen ikke opnås dækning for bestående lidelse(r).
…
Det er således kun, hvis erhvervsudygtigheden indtræder, før 2 års-perioden er overstået, at der ikke opnås dækning for lidelser, der har sammenhæng med helbredsforholdene ved optagelsen. I disse tilfælde tilbagebetales de indbetalte pensionsbidrag med rente.
…
Konklusion
Vi skal meddele, at vi fastholder den trufne afgørelse med den givne begrundelse.

Pen-Sam vurderer således fortsat, at der på baggrund af en samlet vurdering af sagens oplysninger foreligger dokumentation for, at medlemmets samlede lidelser på optagelsestidspunktet i Pensionsordningen for social- og sundhedsgrupper den 01.09.1998 var til stede i en sådan grad, at medlemmet er omfattet af karenstidsbestemmelsen, idet der er en årsagssammenhæng med disse lidelser, som efterfølgende medførte erhvervsudygtighed. Vi fastholder derfor, at boet efter medlemmet ikke er berettiget til udbetalinger fra denne ordning, idet forsikringsforholdet blev ophævet i medfør af § 23. [må rettelig være § 28]

Fra Pensionsordningen af 01.04.90 har vi som nævnt udbetalt invalidepension til boet, idet medlemmet ikke var berettiget til andre ydelser - dels fordi hun ikke havde til-

valgt ægtefællepension, og dels fordi hun på dødsfaldstidspunktet var omfattet af præmiefri forsikring. Medlemmets ægtefælle har endvidere fået udbetalt gruppelivsforsikring fra Forbundet af Offentligt Ansatte."

I forsikringsbetingelserne hedder det bl.a.:

"**§ 21. Overgang fra anden pensionsordning - mulighed for indskud - indbetaling af ekstraordinære præmier - overførselsaftaler**

Dersom forsikrede i sin tidligere ansættelse var omfattet af en anden pensionsordning eller pensionskasseordning, kan det beløb, der måtte komme til udbetaling, anvendes helt eller delvis som indskud på hele eller dele af ordningen efter nærmere af selskabet fastsatte regler.

…

§ 23. Præmiefri forsikring

Ved ophør af perioden med præmiefri dækning overgår forsikringen til præmiefri forsikring efter regler fastsat af selskabet, medmindre forsikrede direkte derefter er berettiget til udbetaling af forsikringsydelser, eller forsikringen videreføres af ny arbejdsgiver eller fortsættes af forsikrede selv.

Ved præmiefri forsikring forstås en forsikring, hvortil der efter forsikringsaftalen ikke længere indgår præmie. Forsikringsydelserne reduceres derfor ved omskrivningen.

Forsikringen kan kun omskrives til præmiefri forsikring, hvis forsikringen har opnået en tilbagekøbsværdi svarende til en af selskabet fastsat mindsteværdi. I modsat fald kan selskabet frigøre sig ved at udbetale værdien. Har forsikringen ingen tilbagekøbsværdi, er selskabet frigjort.

…

Kapitel 3. Invalidesum

§ 25. Invalidesum

…

Forsikrede er berettiget til invalidesum, når erhvervsevnen før det fyldte 60. år af selskabet skønnes nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne i ethvert erhverv, og nedsættelsen er af en vis varighed, dog tidligst fra lønophør.

…

§ 28. Karenstid for invalidesum

Ret til invalidesum, jf. § 25, er begrænset af karenstid.

Hvis forsikrede på tidspunktet for indtræden af erhvervsudygtighed ikke har været såvel erhvervsdygtig som omfattet af pligtmæssig præmiebetaling i 2 år (karenstid), opnås der ikke ret til udbetaling af invalidesum, såfremt erhvervsudygtigheden skyldes eller har klar årsagssammenhæng med en lidelse, som bestod ved optagelsen i pensionsordningen …"

Af arbejdsmarkedspensionsordningen fremgår bl.a.:

"**Overførsel fra tidligere pensionsordning**

Hvis du tidligere har været ansat i en stilling med pensionsordning, vil det eventuelt være muligt at overføre denne ordning helt eller delvis - og normalt uden omkostninger og afgift - til din nye pensionsordning i Pen-Sam."

Nævnet udtaler:

Ad pensionsordningen for social- og sundhedsgrupper den 1/9 1998:

Nævnet har gennemgået sagen, herunder de lægelige oplysninger, og finder på dette grundlag ikke at kunne kritisere, at selskabet - under henvisning til, at der foreligger årsagssammenhæng mellem dødsfaldet og afdødes lidelser, der bestod forinden optagelsen den 1/9 1998 - har afvist at foretage udbetaling fra ordningen.

Ad pensionsordningen af 1/4 1990:

Da afdøde ikke havde tilvalgt ægtefællepension og på dødsfaldstidspunktet var omfattet af præmiefri forsikring, kan nævnet ikke kritisere selskabets standpunkt.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen